

ובחרת בחיים

גליון שבועי במשנת מרן
האור החיים הק' זיע"א

בס"ד, גליון קע"ג, פרשת נצבים תשפ"ב

שלחן שבת עם האור החיים

שלשה ענייני תשובה - למוד התורה, מצוות לא תעשה ומצוות עשה

תשובה ראשונה מעון בטול תורה, ושְׁכָרָה - הגאולה
התשובה הראשונה היא מעון בטול תורה, והתשובה על עון זה היא לחזור ולעסוק בתורה, וזהו שנאמר: 'ושְׁכַתְּ עַד ה' אֱלֹקֶיךָ וְשָׁמַעְתָּ בְּקוֹלוֹ' - תשובה זו היא על ידי שמיעה בקול ה', וזה מתקיים על ידי לימוד התורה הקדושה שהיא קול ה'. כנגד תשובה זו נאמר: 'וְשָׁב ה' אֱלֹקֶיךָ אֶת שְׁבוּתְךָ וְשָׁב וְקִבְצָה מִכָּל הָעַמִּים אֲשֶׁר הִפִּיצָה ה' אֱלֹקֶיךָ שָׁמָּה, וְכַפִּי שָׁאֲמְרוּ בְּזֹהָר (ואתחנן ער). שבזכות לימוד התורה יגאלו ישראל, וכן אמר הנביא (ירמיה ט, יא-יג): 'עַל מָה אֲבָדָה הָאָרֶץ וְגוֹ' עַל עֲזָבְם אֶת תּוֹרָתִי, וְכִיּוֹן שֶׁהִגְלוּת הִיא עַל עֲזִיבַת הַתּוֹרָה - עַל יְדֵי זֶה שִׁיחֲזְרוּ לַעֲסֹק בַּתּוֹרָה יִשׁוּבוּ יִשְׂרָאֵל לָאָרֶץ.

תשובה שנייה - ממצוות לא תעשה, ושְׁכָרָה - העברת הצרות לגוים

כנגד התשובה מעבירה על מצוות לא תעשה אמרה התורה (פסוק ו): 'וּמָל ה' אֱלֹקֶיךָ אֶת לִבְבְּךָ וְגוֹ', לפי שערלת הלב היא הגורמת לאדם לעבר על אסורי התורה, שלבו חומד ומתאוה לעשות רע, אך כשישובו בתשובה יסיר ה' את ערלת הלב, יסיר מהם את אהבת הרשע וחמוד העברות ויקבע בלבם את אהבתו יתברך.

כְּשֹׁכֵר עַל הַתְּשׁוּבָה מֵעֲבֵרוֹת לֹא תַעֲשֶׂה אִמְרָה הַתּוֹרָה שִׁיעֲבִיר ה' אֶת כָּל הַצְּרוֹת מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל אֲמוֹת הָעוֹלָם, כִּפִּי שִׁנְאֵמֵר (פסוק ז): 'וְנָתַן ה' אֱלֹקֶיךָ אֶת כָּל הָאֱלֹלוֹת הָאֵלֶּה עַל אִיבֶיךָ וְעַל שְׂנְאֵיךָ אֲשֶׁר רָדְפוּךָ, לְפִי שֶׁהַצְּרוֹת הֵן מִשְׁרַשׁ הָרַע, וְכִיּוֹן שֶׁנִּפְרְדוּ יִשְׂרָאֵל מֵעֲבֵרוֹת לֹא תַעֲשֶׂה שֶׁהֵן שְׂרַשׁ הָרַע, שׁוֹב אֵין לָרַעוֹת וְלָצְרוֹת שִׁיכוֹת אֵלֵיהֶם, אֵלֹא אֵל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר שָׁם הוּא שְׂרַשׁ הָרַע.

תשובה שלישית במצוות עשה, ושְׁכָרָה - תוספת הטובה

התשובה השלישית הנזכרת בפרשה היא התשובה על אי קיום מצוות עשה, כפי שנאמר (פסוק ח): 'וְאֵתָה תָשׁוּב וְגוֹ' וְעֲשִׂיתָ אֶת כָּל מִצְוֹתַי אֲשֶׁר אֲנֹכִי מִצְוָה הַיּוֹם. הַשְּׂכָר הַמִּיּוּחָד עַל תְּשׁוּבָה זֶה הוּא תוֹסֵפֶת הַטּוֹבָה בְּכָל עֲנִינִיָּה, כִּאֲמֹר (פסוק ט): 'וְהוֹתִירָךְ ה' אֱלֹקֶיךָ בְּכָל מַעֲשֶׂה יָדְךָ בְּפָרִי בְּטָנְךָ וּבְפָרִי בְּהֶמְתָּךְ וּבְפָרִי אֲדָמְתָךְ לְטוֹבָה וְגוֹ'. שִׁכְשֵׁם שִׁישְׂרָאֵל מוֹסִיפִים בְּעֲשִׂיַת הַמִּצְוֹת שֶׁהֵן שׁוֹרֵשׁ הַטּוֹב, כִּךָ יִזְכּוּ הֵם לְתוֹסֵפֶת טוֹבָה.

וְשָׁכַתְּ עַד ה' אֱלֹקֶיךָ וְשָׁמַעְתָּ בְּקוֹלוֹ כָּל אֲשֶׁר אֲנֹכִי מִצְוָה הַיּוֹם אֶתָּה וּבְנֶיךָ בְּכָל לִבְבְּךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ. וְשָׁב ה' אֱלֹקֶיךָ אֶת שְׁבוּתְךָ וְרַחֲמֶךָ וְשָׁב וְקִבְצָה מִכָּל הָעַמִּים אֲשֶׁר הִפִּיצָה ה' אֱלֹקֶיךָ שָׁמָּה. וּמָל ה' אֱלֹקֶיךָ אֶת לִבְבְּךָ וְאֶת לִבְבֵי זָרְעֶךָ לְאַהֲבָה אֶת ה' אֱלֹקֶיךָ בְּכָל לִבְבְּךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ לְמַעַן חַיֶּיךָ. וְאֵתָה תָשׁוּב וְשָׁמַעְתָּ בְּקוֹל ה' וְעֲשִׂיתָ אֶת כָּל מִצְוֹתַי אֲשֶׁר אֲנֹכִי מִצְוָה הַיּוֹם (ל, ב-ג; ו-ח) פִּרְשָׁה זֶה עוֹסֵקת בְּעִנִּין הַתְּשׁוּבָה. הִיא מֵתֹאֲרֶת כִּיִּצַד לְאַחֵר שֶׁלֹּא יִשְׁמְרוּ יִשְׂרָאֵל אֶת הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת יִצְאוּ לְגִלוּת, יִבְאוּ עֲלֵיהֶם יְסוּרִים רַבִּים וְנֹרָאִים וְיִתְקִימוּ בָהֶם הַקְּלָלוֹת הָאֲמוּרוֹת בְּפִרְשַׁת כִּי תִבּוֹא. לְבִסוּף הֵם יִשׁוּבוּ בַתְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֵי ה', ה' יִקְבַּל אֶת תְּשׁוּבָתָם וְהֵם יִשׁוּבוּ לָאָרֶץ וּלְנַחֲלָתָם.

כפילות ענייני התשובה

אלא שיש להבין מדוע לאחר שנאמר בתחילה: 'ושְׁכַתְּ עַד ה' אֱלֹקֶיךָ', ונאמר: 'ושָׁב ה' אֱלֹקֶיךָ אֶת שְׁבוּתְךָ', כלומר, שיקבל ה' את תשובתם וישיבם לארצם, וכן נאמר עוד (פסוק ה): 'וְהִבִּיאָה ה' אֱלֹקֶיךָ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר יִרְשׁוּ אֲבֹתֶיךָ וְגוֹ', מדוע נאמר לאחר מכן (פסוק ו): 'וּמָל ה' אֱלֹקֶיךָ אֶת לִבְבְּךָ וְאֶת לִבְבֵי זָרְעֶךָ וְגוֹ', והלא כבר שבו ישראל בתשובה שלמה, ומדוע אם כן צריך ה' למול את לבבם לאחר מכן.

וביותר קשה, שגם לאחר התשובה הראשונה ומילת הלב נאמר עוד (פסוק ח) 'וְאֵתָה תָשׁוּב וְשָׁמַעְתָּ בְּקוֹל ה'', והלא כבר שבו בתשובה שלמה ומל ה' את לבבם, ואם כן מהי התשובה הנוספת האמורה בפעם השלישית.

תלמוד תורה, מצוות לא תעשה ועשה

נראה לבאר ששלוש התשובות האמורות בפסוקים אלו הן כנגד שלשה חלקים שיש בתורה ובמצוות: לימוד התורה, שמירת מצוות לא תעשה, וקיום מצוות עשה - על שלשה חלקים אלו צריכים ישראל לשוב בתשובה שלמה, על כל ענין וענין בפני עצמו, וכנגד כל תשובה ותשובה יזכו ישראל לגאולה ולטובה מיוחדת השייכת לאותו הענין שחזרו בו בתשובה.

אור החיים דברים ל, ו-ט

גם אתם זכיתם לישועה בזכות רבנו האור החיים הקדוש?

כתבו לנו לפקס: 077-4702681

או למייל המערכת p0774702681@gmail.com

הצלה ממות לחיים בזכות לימוד אור החיים הק' | פרק ב'

הוא עמד איתן מבלי כל יכולת של הימלטות או הסתתרות. הוא הבין שממתינים להופעתו של הדיין השלישי - אב בית הדין - העומד להיכנס בכל רגע, ואכן לאחר זמן מועט מאד הופיע הדיין השלישי, והוא התיישב בין שני הדיינים, שכבר ישבו כאן קודם לכן. הדיון על מעשיו עמד להתחיל.

אולם בטרם החלו לעיין במעשיו שעשה בימי חלדו, ובטרם הוזמנו עדים - סניגורים וקטגורים - לעמוד לימינו ולשמאלו - שאל אב בית הדין, אם אמנם הגיעה שעתו של זה לעלות הנה, ואם אמנם כולם בטוחים, שאכן הוא הראשון, שצריך לעמוד היום למשפט. אחרי המתנה של שניות אחדות הוסיף אב בית הדין ואמר: למה שלא ניתן לו להמשיך ולחיות, הן לומד הוא "אור החיים" בקביעות - נאפשר לו להמשיך בלימוד קדוש זה!

מיד הוצא מן האולם והוחזר לתוך אותה מנהרה חשוכה ומסתורית. לאחר "טיסה" מהירה בכוון הפוך - הוא נפלט שנית, אך הפעם - חזרה לתוך גופו. מיד פקח את עיניו ומצא את עצמו שוכב במיטתו, שטוף זיעה ואחוז פחד וצמרמורת.

מכיון שבני ביתו לא חשו במה שעבר עליו - הוא לא מצא לנכון לספר להם על כך ולשתף אותם בחוויה הנוראה שעבר. אך מכאן ואילך הוא החל להיטיב את מעשיו, לשפר את התנהגותו, ובמיוחד להתמיד וללמוד מדי שבוע בשבוע את פירושו של "אור החיים" הקדוש על הפרשה.

המשך וסיום בגליון הבא אי"ה

תקציר: יהודי תושב חיפה מספר לנו של הרה"ק מהוסיאטין, שנולד באוקריינה למשפחת של חסידי הוסיאטין, אך בצעירותו נסחף אחר קבוצה ציונית לעלות לארץ ישראל, ולמעשה התנתק מהם עד שחזר ליהדותו, וקיבל על עצמו ללמוד מידי שבוע אור החיים הק' על הפרשה, כמו שאביו נהג.

ממשיך היהודי לספר: לפני כשבועיים, כאשר שכב על מיטתו באישון לילה, חש פתאום, כיצד ליבו פוסק מלפעום, גרונו נחנק, והוא שוקע עמוק לתוך אפילה תהומית. שקיעה זו הפכה להיות למעין "טיסה" מהירה בתוך מנהרה אין-סופית ולאחר מכן פליטה פתאומית לאיזור חדש, שכמותו טרם ראה מעודו. אור עצום, עם בוהק מהנה, נתגלה לעיניו, והוא ידע כי בעצם, הוא נמצא עתה בעולם שכולו אמת...

והנה הופיעו לקראתו בזה אחר זה - כל קרוביו ידידיו, הנמצאים כבר "שם" שנים רבות: אביו, אמו, אחיו, אחיותיו, ושאר בני משפחתו. כולם מחייכים פנים טובות, אוהבים ואוהדים, מושיטים ידיים לשלום ומתחבקים בחמימות - עד שלפתע הגיעו "דמיות" אחדות נוספות, בלתי ידועות, שאחזו בו בלפיתה והובילוהו לאולם, שהתברר אח"כ כי זה "בית-דין של מעלה". החרדה והאימה שתקפו אותו - לא ניתנות לתיאור מילולי, ומחוסר ברירה הוא "נגרר" אחר גורריו.

בתוך האולם ניצב מעין שולחן גדול, ולידו ישבו שתי דמויות הדורות פנים. לא קשה היה לנחש, כי אלה הם שופטיו, הוא הוצב מולם. כולם ממתנינים, הפחד מפני הדין העומד להיפתח מול עיניו, היה בלתי רגיל. אך

באור ההלכה

נידון הלכתי מרתק במשנת רבינו האור החיים

דין ערבות בנשים

לאנשים, וזה לשונו:

"נראה, כי כוונת משה בברית זה, היא להכניסם בערבות זה על זה, כדי שישתדל כל אחד בעד חברו לבל יעבור פי ה', ויהיו נתפסים זה בעד זה וכו'. ואומרו כולכם פירוש כולם יש עליהם עול זה, כל אחד לפי מה שהוא, על דרך אומרם ז"ל במסכת שבת (נה:): כל מי שיש בידו למחות בכל העולם נתפס על כל העולם, וכל מי שיש בידו למחות באנשי עירו נתפס על אנשי עירו, וכו'. וסידר לפרש 'נשיכם טפכם' וגו' בפני עצמם, כי אלו אחרים נתפסים עליהם שהם הרשומים בפסוק שלפניו, כל אחד כפי מה שהוא, ואין הם נתפסים על אחרים, שהטף אינם בני דעה, והנשים כמו כן. הגרים גם כן אין להם להשתרר על ישראל, וכמו שדרשו ז"ל (יבמות מה:): בפסוק שום תשים עליך וגו' (לעיל יז טז), כל משימות שאתה שם עליך לא יהיה אלא מקרב אחיך, ולא גרים, אבל ישראל חייבין עליהם כאומרם ז"ל (קידושין ע:): קשים גרים לישראל כספחת, ופירושוהו לפי שאינם מלמדים אותם ככל הצורך, הא למדת שנתפסים עליהם" עכ"ל.

פירוש הדבר שלדעת רבינו אור החיים הק', האנשים ערבים על הנשים והטף והגרים, ואילו הטף אינם ערבים על הנשים כי אינם בני דעה, והנשים לא ערבות על הנשים, והגרים גם כן אינם ערבים. כיון שערבות פירושו למחות בידו ולהוכיח אותו, ואין לגרים להשתרר על ישראל כמו שאין נותנים שררות לגרים על ישראל, אבל ישראל חייבים למחות ביד הגרים והם ערבים על הגרים.

אתם נצבים היום כלכם לפני ה' וגו' שבטיכם זקניכם ושטריכם כל איש ישראל טפכם נשיכם (כט, ט-י).

דנו האחרונים אם אשה היא בכלל הערבות, ויש בזה שני ספקות, א. האם אשה שכבר יצאה ידי חובת המצווה יכולה להוציא את חברתה, או שמא באשה לא אמרו את הכלל שאף אם כבר יצאה, מוציא. ב, האם איש שכבר יצא ידי חובתו יכול להוציא אשה שעדיין לא יצאה ידי חובתה.

ובדגול מרבבה (או"ח סי' רע"א ס"ב) כתב שנשים אינם בכלל הערבות, ואשה שכבר יצאה אינה מוציאה. אך מכל מקום כתב שיתכן שהערבות של הנשים היא גם על הנשים, ולכן במקום שהאיש כבר יצא יד"ח יתכן שהוא עדיין יכול להוציא אשה שלא יצאה ידי חובתה, וכן נקט המהרי"ט (קידושין ע"א). ובספרו צל"ח (ברכות כ. ד"ה אלא) נקט שאין דין ערבות בנשים כלל ואם יצא האיש אינו מוציאה וכן להיפך.

אך בשו"ת הגרעק"א (מהדו"ק סי' ז) חלק על דבריו וכתב, שלא נראה כן דאין חילוק כלל בין איש לאשה לענין ערבות, ולא נמצא בשום מקום שבאשה לא יהיה הדין דאם יצאה מוציא, אך הוסיף הגרעק"א שערבות אינו אלא רק במי שמחויב ג"כ במצוה זו, שלכן אף שהוא כבר יצא לעצמו מוציא לאחרים, אבל במצוה שאין האדם בר חיובא כלל, אינו ערב על כך.

שיטה נוספת ואמצעית, מצינו בדברי רבינו האור החיים הק' בפרשתנו שאנשים ערבים לנשים אבל נשים אינם ערבים

חידה שבועית:

מה אומר רבינו האור החיים הק': מהו התשובה על עוון ביטול תורה?

פתרונות יש לשלוח עד יום רביעי הקרוב לכתובת מייל: p0774702681@gmail.com

או לפקס: 077-4702681

על מנת להשתתף בהגרלה: 1. יש לציין כתובת מדויקת וטלפון. 2. לציין בראש הדף עבור חידון אור החיים והפרשה. 3. התשובה צריכה להיות מתוך דברי האור החיים הק' המובאים במאמר שבריש הגליון.

בין שולחי התשובות תעריך הגרלה על הספר 'פניני אור החיים'.

ליקוט פניני חיים מתורתו של בעל האור החיים זצ"ל, ערוכים וסדורים לפי נושאים ועניינים, וכן פרקים מתולדותיו.

דבקים בתורת ה'אור החיים'

"חיים פולכם היום"

ליקוט נפלא מתורתו של רבינו האור החיים ז"ע
חידושים והנהגות להלכה
קטעים מותאמים לענייניו של יום על פי סדר השנה
דברי הדרכה ומוסר
מעשיות כחיי והליכות רבינו אור החיים
מצוות מותרות"ג במשנת רבינו
מדור שבחי חיים

מוקד הזמנות 1800-22-55-66

להשיג בחנויות הספרים המובחרות

שבחי חיים

שבחים שנאמרו ע"י צדיקי הדורות על רבינו אור החיים
ובמעלת לימוד מתוך ספר האור החיים הק'

זמן שלומדים יהיה למוד בעמק התורה בעיון.
(נחל איתן סלאנים עמ' לה)

שיעור בפרשה עם פרושו של רבנו יפעל הרבה לטובה ולברכה

וזאת העצה היעוצה אשר יקבע זמן מגבל בשבת קדש
וביום א' עת קבוע אשר יגיד פרשה חומש עם פירוש רש"י
ברבים, ובאמרו הפרשה חומש (הנה לאחר אשר מתחלה יכין
את עצמו לזה שילמד בעצמו היטיב פרוש רש"י אור החיים
באר מים חיים ובנים יפות והמדרש רבה שעל הפרשה היא,
הרי יוכל לבאר זאת בעל פה, באמרו ברבים הפרשה) ידבר
על לבם בחיבת התורה ובקיום המצות, והיה אם גם יהיו רק
שנים ושלושה השומעים את אשר ילמד הוא טוב מאד, ובפרט
כאשר יהיו חמשה או יותר יהיה זה לו לשמחה גדולה. ומזמן
לזמן יגדל מספר הלומדים, וזה יפעל הרבה לטובה ולברכה.
(אגרות קודש האדמור מוהרי"צ זי"ע)

לטהר הנשמה ללמד 'אור החיים'

הרה"ק רבי אברהם מסלאנים זי"ע כותב במכתב הדרכה
והנהגה בדרכי לימוד התורה. א. חומש לומדים ביום, או
בלילה רק אחרי חצות לילה, חוץ מליל חמישי, שבת, מוצאי
שבת קדש. חק תלמד בכל יום הפרשה חומש והמוסר שבחק,
זהו שבחק אלו אשר מובנים ומדברים בענינים הקרובים.
ב. זהר בכלל הנך עוד יותר מדי צעיר, אבל בכדי לטהר
הנשמה במלים הקדושים תלמד "אור החיים", שצדיקו של
עולם מרוזין זי"ע אמר שאור התורה שבזוהר ישנו גם באור
החיים ומטהר הנשמה, אבל יותר קל להבין קצת ובמילא זה
נכנס יותר אל לב ומה.

(נחל איתן סלאנים עמ' לט)

לימוד 'אור החיים' קישוט לנשמה

הרה"ק מהר"א מסלאנים זי"ע כותב במכתב הדרכה לאברך
אחר נשואיו, וביותר יש ענין הקביעת עתים, שצריך להיות
עתים שבהם לא לבטל בשום אופן, וכן טוב לקבע שעורים,
בזהר הקדוש קוראים לתנ"ך כ"ד קשויים כלה, והנה כשהכלה
יפת תואר מוצאת חן גם בלי קשויים, אבל ככה לכל הפחות
הקשויים מוסיפים חן, ועל כן אנשים כמונו אשר מכף רגל
ועד ראש וכו' ועינים להם ולא יראו ואז כל הגוף צריך בדיקה,
ועל כן צריך להתקשט, לקבע בכל יום פרשה חמש עם רש"י,
ואם אפשר גם אור החיים, איזהו קפיטל [פרק] נביאים
וכתובים, משניות, גמרא פשוט, זהר הקדוש, ספרי רבותינו
הקדושים, מהר"ל, יסוד העבודה וכדומה, שלחן ערוך ארח
חיים - כל שעורים אלו לקנוח סעדה כלומר במהירות, וכל

הזוכים בספר "פניני אור החיים"

(במקום "באור החיים" - שחסר כרגע במלאי)

פרשת בחקותי:

הרב זאב יהודה אליאס מחיפה.

פרשת במדבר:

ה' מרדכי משולם ויזל מאלעד.

לימוד ושינון בתורתו של האור החיים הק'

על מנת לעודד את הלימוד וההכנה בפירוש הקדוש
יוצאין מכון 'אור באור החיים' במיזם שבועי של מבחן שבועי נושא פרסים
שיערך בעזרת ה' מידי מוצש"ק בשעה 22:00 בקו טלפון ייחודי מבית פון קליק.

או איך משתתפים:

מחייגים במוצ"ש לקו הטלפון: 09-3750181
מקיימים את קוד החידון: 12972 ומצטרפים לחידון.

המשתתף שיגלה את הבקיאות המרשימה ביותר
יקבל ב"ה שי מיוחד.

שימו לב
למסמך החדש

לימוד אור החיים הק' בחודש אלול וימי הסליחות

רבוה"ק מלכוביץ ומקוברין זי"ע היו מקפידים
מאד שילמדו בחודש אלול את פירוש 'אור החיים'
הקדוש על פרשת בראשית ופרשת יתרו, מפני
שבפרשיות אלו מבאר רבנו את עקרי האמונה.

ואכן בסלונים היו נוהגים ללמד גם בימי
הסליחות את דברי ה'אור החיים' מפרשת בראשית
עד פרשת נח, וגם את ההקדמה.

(יד אור החיים)

חייגו:
073-2951871

להאזנה לשיעורי הגאון
רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א

מחברים לחיים

תורמים סטים ורואים ישועה

לפרטים: 02-8043333